

WNIOSKI Z XIX DOROCZNEJ KONFERENCJI SOOIPP **Kapitał Ludzki – Innowacje – Gospodarka.**

**- Rola Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w nowym okresie
programowania UE -**

Nowy Sącz – Krynica Zdrój, 7-9 maja 2008 r.

Na początku maja już po raz 19-sty miała miejsce doroczna konferencja Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce. Współorganizatorami przedsięwzięcia w bieżącym roku byli:

1. Miasteczko Multimedialne, Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu;
2. Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE;
3. Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu – Uniwersytet Jagielloński;
4. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Honorowy patronat nad konferencją objął Wicepremier i Minister Gospodarki Waldemar Pawlak.

W konferencji wzięło udział ponad 150 osób reprezentujących:

1. Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości – prezesi i dyrektorzy parków i inkubatorów technologicznych, centrów transferu technologii, akademickich inkubatorów przedsiębiorczości itp.
2. Instytucje centralne – reprezentowane były: Ministerstwo Gospodarki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Pracy;
3. Instytucje samorządu regionalnego i lokalnego;
4. Środowisko naukowe.

Wśród gości na szczególną uwagę zasługuje obecność Wiceministra Gospodarki Dariusz Bogdan i Prezesa PARP Danuta Jabłońska.

Prezentacje i dyskusje w trakcie konferencji dotyczyły:

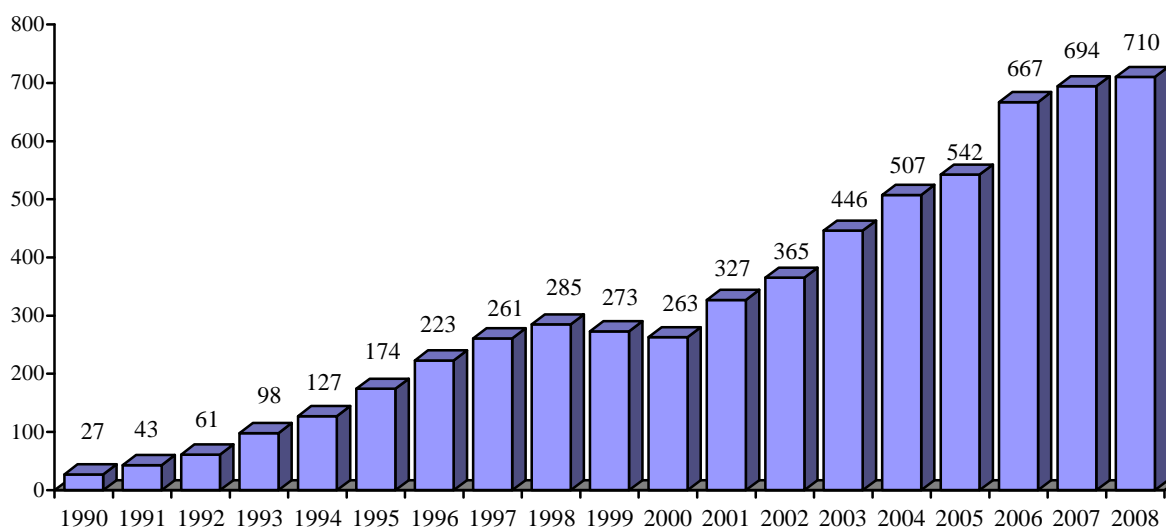
1. Ewolucji krajowego systemu wsparcia przedsiębiorczości i transferu technologii;
2. Przedsiębiorczości akademickiej i modelu Uniwersytetu III Generacji;
3. Finansowania tworzenia i rozwoju nowych technologicznych firm;
4. Zwiększania konkurencyjności gospodarki za pomocą funduszy europejskich 2007-2013;
5. Tendencji rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce;
6. Realizacji Strategii Lizbońskiej w Polsce i Europie.

Od 1990 roku liczba ośrodków innowacji i przedsiębiorczości systematycznie wzrasta, osiągając na początku 2008 r. liczbę 710. Integracja Polski z UE i szeroki dostęp do funduszy strukturalnych tworzą przed Ośrodkami Innowacji i Przedsiębiorczości nowe możliwości i wyzwania. Powyższe inicjatywy rozwijają się w Polsce dynamicznie, realizując coraz szerszy zakres zadań w tworzeniu korzystnych warunków dla inkubacji przedsiębiorczości, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, transferu technologii z nauki do gospodarki, modernizacji rynków pracy

oraz rozwoju lokalnego i aktywizacji ekonomiczno-społecznej regionów. Realizując te zadania Ośrodki współpracują z władzami i społecznością lokalną, programami krajowymi i zagranicznymi. Kompleksowe podejście i tworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz przedsiębiorczości i zatrudnienia ułatwiają pozyskiwanie środków i wsparcia zewnętrznego oraz sprzyjają lepszemu rozwiązywaniu problemów. Dostęp do funduszy strukturalnych w szczególności sposób zdynamizowały rozwój instytucji wsparcia przyczyniając się do ukształtowania obecnej sieci terytorialnej i różnorodności rozwiązań instytucjonalnych.

Wykres nr 1. Dynamika rozwoju ośrodków innowacji i przedsiębiorczości w Polsce w latach 1990-2008

Źródło: SOOIPP 2008.

Tylko w ciągu ostatniego roku nastąpił wzrost ilościowy o 6%. W najbliższych miesiącach lista aktywnych ośrodków powinna zwiększyć się o kolejnych kilkadziesiąt nowych adresów, głównie w związku z realizacją projektów w nowym okresie programowania UE 2007-2013. Trwają między innymi zaawansowane prace organizacyjne nad uruchomieniem kolejnych 30 parków technologicznych i 10 inkubatorów technologicznych. W układzie rodzajowym pojawiła się nowa kategoria - **fundusze kapitału załączkowego**, dla finansowania prac przygotowawczych nad rokującymi duże szanse powodzenia projektami technologicznymi.

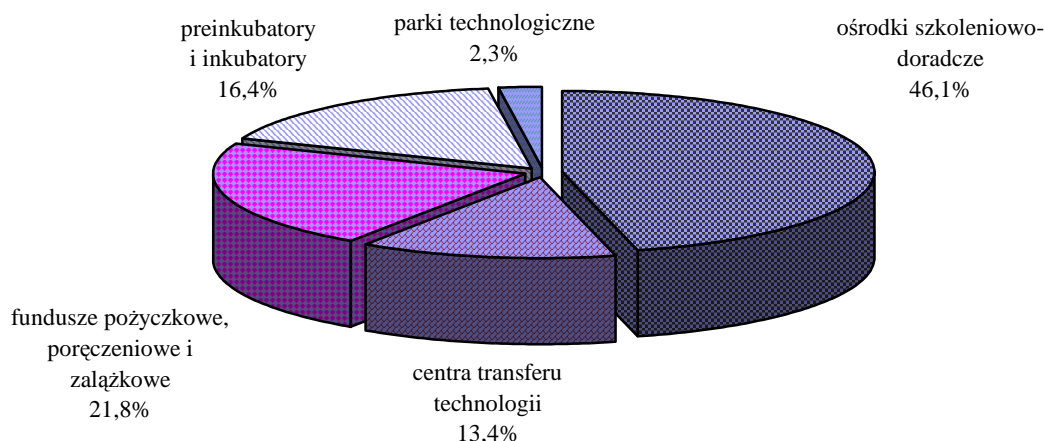
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wykres nr 2. Rozkład ośrodków innowacji i przedsiębiorczości według typów (w %) w 2008 r.

Źródło: SOOIPP 2008.

Rośnie liczba podmiotów oferujących usługi wsparcia innowacyjnej przedsiębiorczości. Stanowią one już około 20% wszystkich ośrodków i ich udział sukcesywnie rośnie. Większość organizowanych obecnie nowych ośrodków to podmioty o charakterze innowacyjnym. Świadczy to o silnej orientacji systemu wsparcia w kierunku usług rozwijających innowacyjność i potencjał technologiczny nowych firm i sektora MSP. Dotychczas działania tego typu miały raczej marginalny charakter, a dominowała oferta na rzecz samozatrudnienia, pomocy bezrobotnym i aktywizacji zatrudnienia w małych firmach.

Fundusze europejskie i krajowe zaplanowane na lata 2007 - 2013 głównie w ramach POIG, POKL czy poszczególnych RPO stwarzają niespotykane wcześniej możliwości. W większym zakresie niż dotychczas trzeba się skoncentrować na kwestii inwestycji w zasoby ludzkie. Istotnym wyzwaniem jest efektywne wykorzystanie dostępnych środków, zgodnie ze strategicznymi celami rozwoju Unii Europejskiej, wskazanymi w Strategii Lizbońskiej. Działalność Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości wpisuje się szeroko w koncepcję programową Wspólnej Europy w trzech z pięciu obszarów:

- przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy;
- rozwój przedsiębiorczości i kształtowania warunków wolnej konkurencji;
- wzrost zatrudnienia i przebudowy modelu społecznego.

Okres programowania 2004-2006 pokazał na ile instytucje są zdolne do przygotowania profesjonalnych wniosków, realizacji programów oraz rozliczenia otrzymanego dofinansowania. Ciągle niestety dostrzegamy:

1. słabe przygotowanie rządowej i regionalnej administracji do obsługi unijnych procedur konkursowych;
2. nagminne braki w przepisach prawnych, błędy w kreatorach wniosków,
3. częste zmiany kadrowe, niedoinformowanie i urzędniczą obstrukcję;
4. brak przejrzystych reguł zastępowanych formalizacją procedur grantowych.

W rezultacie dorobiliśmy się najobszerniejszych w Europie wniosków dotacyjnych oraz permanentnej niepewności i frustracji związanych z odrzuceniem aplikacji ze względu na brak parafki lub oświadczenia, które nie było wymienione w dokumentacji konkursowej itp. Otrzymanie grantu niestety niejednokrotnie okazywało się zapowiedzią problemów przy rozliczeniu dofinansowania, obejmujących różne interpretacje, częste korekty, opóźnione płatności itp. W tych warunkach następuje silna polaryzacja instytucji na: (1) aplikujące - bogate, zdolne do samodzielnego finansowania zadań, niezależnie od otrzymanych środków i dysponujące dużym zapleczem administracyjnym oraz (2) małe stowarzyszenia i fundacje - wystraszone formalnymi wymogami aplikacyjnymi, występujące raczej jako podwykonawcy zadań.

Uczestnicy konferencji i Walne Zgromadzenie Członków SOOIPP wypracowało apel do Ministra Rozwoju Regionalnego o wdrożenie uproszczonych i jednoznacznych procedur rozliczania projektów finansowanych z funduszy strukturalnych, o następującej treści .

„Doświadczenie Członków SOOIPP wynikające z realizacji licznych projektów z funduszy strukturalnych w okresie 2004-2008 wskazuje na nadmierne i niecelowe zbiurokratyzowanie procedur rozliczania projektów. Powyższe znacząco utrudnia osiąganie rezultatów projektów i generuje dodatkowe nieuzasadnione koszty ponoszone przez beneficjentów.”

W dostępie do środków unijnych wysoko postawiona została z jednej strony sformalizowana procedura konkursowa, a z drugiej – widoczny jest brak pomysłów na budowę efektywnych struktur wsparcia na poziomie kraju i regionów. Obecne mechanizmy dotacyjne dla instytucji wsparcia w małym zakresie uwzględniają potrzebę:

- trwałości realizacji programów wsparcia po zakończeniu finansowania;
- identyfikacji efektów rozwojowych uwzględniających lokalną specyfikę;
- prorynkowej orientacji i reakcji na zmieniające się warunki oraz oczekiwania beneficjentów;
- partnerstwa i montażu różnych źródeł finansowych;
- komplementarności i powiązania różnych programów wsparcia.

Jednocześnie przy obsłudze projektów unijnych rośnie biurokracja u krajowych koordynatorów oraz u samych beneficjentów. Na rynku pojawiła się grupa ekspertów i prywatnych firm nastawionych na konsumpcję środków unijnych, bez uwzględnienia potrzeb czy potencjalnych efektów rozwojowych dla gospodarki. Ich siłą jest znajomość procedur aplikacyjnych oraz wymogów formalnych realizacji i rozliczenia. Często dostarczycielami takich pomysłów są eksperci i instytucje z państw starej Unii Europejskiej lub byli pracownicy agend rządowych.

W trakcie konferencji dużo czasu poświęcono zagadnieniom pomocy publicznej na inwestycje infrastrukturalne głównie w ramach parków i inkubatorów technologicznych. Przygotowano szczegółowe propozycje do Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach działania 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013. Należy podkreślić wybitnie misyjny, a nie czysto biznesowy, charakter działalności ośrodków innowacji i przedsiębiorczości. Wymaga to pasji, wyjątkowego poświęcenia oraz talentu, który dobrze spożytkowany może przynieść wymierne korzyści na polskiej drodze do „gospodarki opartej na wiedzy”. Z kolei otoczenie prawne i regulacje powinny być tak zaprojektowane, by pomagać w realizacji misji, nie zaś utrudniać lub zagrażać stabilności organizacyjnej i finansowej ośrodków. Wprowadzenie w życie zbyt asekurujących zapisów

prawnych, często zgodnych z unijnymi dyrektywami, wypracowanymi jednak w innych warunkach dla państw które już stworzyły podstawy instytucjonalne wsparcia innowacyjności. Wypracowane stanowisko i propozycje są głosem środowiska w dyskusji nad poszukiwaniem optymalnej ścieżki reguł pomocy publicznej w Ośrodkach Innowacji. Proponowane podejście daje szansę na szerokie wykorzystanie sprawdzonych od lat na świecie form wsparcia rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, regionów i gospodarki narodowej. Wyniki pracy zespołu stanowią załącznik do poniższego materiału.

Priorytety Strategii Lizbońskiej i kierunki unijnej polityki pozwalają oczekiwać w kolejnych latach dalszego wzrostu liczby ośrodków oraz profesjonalizacji ich działalności. Nowe instytucje powinny się rozwijać w otoczeniu nauki i badań; szczególnie szkoły wyższe w warunkach zbliżającego się niżu demograficznego powinny szukać nowych form aktywności. Zainteresowanie akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości wskazuje na zmianę podejścia. Również status szeregu jednostek badawczo-rozwojowych nie jest do utrzymania i powinny się one przekształcić w ośrodki innowacji. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej i tendencjami finansowania z funduszy strukturalnych, działania w tym obszarze mają szczególne szanse uzyskania pomocy finansowej. Dla wzmocnienia istniejących i tworzenia nowych ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, kluczowe znaczenie posiadają działania w zakresie:

1. Tworzenia programów wspierania przedsiębiorczości, innowacyjności i rozwoju małych i średnich firm na poziomie krajowym, regionów i powiatów, dysponujących środkami finansowymi i dostępnymi na zasadzie konkursu dla najefektywniejszych instytucji. Programy te powinny zakładać pomoc ośrodkom innowacji i przedsiębiorczości w mniejszych miejscowościach, gdzie liczba potencjalnych klientów nie pozwala na samowystarczalność finansową.
2. Stymulowania rozwoju regionalnych systemów innowacji jako sieci współpracy administracji, instytucji naukowo-badawczych oraz ośrodków innowacji i przedsiębiorczości. Promocja nowoczesnych instrumentów wsparcia wśród administracji i działaczy samorządowych w gminach i regionach.
3. Poprawy przejrzystości i efektywności zarządzania istniejącymi programami wsparcia oraz odbiurokratyzowania procedur konkursowych. Zdecydowanie większy nacisk powinien być położony na ciągłość realizacji programów oraz trwałość lokalnych instytucji.
4. Rozwoju tzw. „miękkich usług wsparcia”, rozbudowa „*coachingu*”, preinkubatorów oraz inicjatyw klastrowych. Szczególne znaczenie posiadają wyspecjalizowane instrumenty finansowe, w tym kapitał załóżkowy (*seed capital*) w otoczeniu instytucji naukowo-badawczych.
5. Opracowania modelu samooceny instytucji i programów przy wykorzystaniu technik benchmarkingowych oraz promocja „dobrych przykładów”.
6. Uporządkowania regulacji prawnych, podatkowych i finansowych dotyczących organizacji pozarządowych, w tym ujednoczenie interpretacji przepisów przez urzędy skarbowe. Uporządkowanie i uproszczenie zagadnień pomocy publicznej dla przedsiębiorstw.
7. Szkolenia i doskonalenia zespołów; podnoszenia umiejętności opracowywania programów i przygotowywania aplikacji; rozwoju edukacji doradców biznesu i transferu technologii.
8. Promocji szerokiego zastosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w ośrodkach innowacji i przedsiębiorczości.

9. Pomocy w przygotowaniu studiów wykonalności i biznesplanów nowych ośrodków oraz dbałość o równomierny ich rozwój na terenie całego kraju.

10. Rozwoju międzynarodowych kontaktów i współpracy.

Wyzwaniem dla Polski i rozwijanego systemu wsparcia jest rozwój przedsiębiorczości na styku nauki i gospodarki. To innowacyjne podmioty działające w sferze zaawansowanych technologii są kluczem do poprawy konkurencyjności, restrukturyzacji i modernizacji gospodarki. Rewolucja informatyczna i biotechnologiczna ostatnich lat została zainicjowana przez młodych ludzi, często po raz pierwszy próbujących swoich sił w biznesie. Istniejące ośrodki innowacji i przedsiębiorczości dużo mniejszymi środkami będzie można przestawić na nowe formy działania, zbliżające rynek do sfery nauki i badań. Obecnie większość instytucji jest jednak słabo merytorycznie przygotowana do podjęcia tego typu działań. Widoczna jest potrzeba kompleksowych działań i programów rządowych oraz regionalnych w zakresie stałego podnoszenia umiejętności proinnowacyjnych personelu, budowy sieci kontaktów, wyposażenia w technologie informatyczne itp.

Decyzja o miejscu kolejnej, jubileuszowej XX Dorocznej Konferencji SOOIPP zostanie podjęta w czerwcu 2008 r. Zgłoszone zostały trzy oferty:

1. Mielecki Inkubator Przedsiębiorczości i partnerzy w województwa podkarpackiego;
2. Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego w Wałbrzychu;
3. Gdyńskie Centrum Innowacji - Pomorski Park Naukowo-Technologiczny.

Zarząd SOOIPP

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

